

РЕШЕНИЕ

№ 1835

гр. София, 21.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 15.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **1005** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е проведено по реда на чл. чл. 145 – 178, вр. чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс, вр. чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Предмет на разглеждане са предявени от Я. А. А., ЕГН [ЕГН] срещу Столична дирекция на вътрешните работи – МВР два, обективно съединени иска за обезщетение, съответно за: неимуществени вреди, в размер на 500 лева, заедно със законните лихви, считано от 01.02.2021 г. (датата на предявяване на исковата молба), причинени от отменена от Софийски районен съд, НО, 108^{-ми} състав, с решение от 20.10.2020 г. по НАХД № 13432/2020 г. Заповед за задържане на лице, рег. № 225зз-1215/02.09.2020 г.; и имуществени вреди, в общ размер на 310 лева, от които: 300 лева за адвокатско възнаграждение по НАХД № 13432/2020 г. на СРС, НО, 108^{-ми} състав; 10 лева държавна такса по същото дело.

В съдебно заседание, ищецът чрез адв. Д., поддържа исковата молба. Ангажира показания на свидетеля Н. Я. О. за доказване на претенцията за неимуществени вреди. Претендира разноски по настоящото производство, съобразно приложен списък и договор за правна помощ.

Ответникът Столична дирекция на вътрешните работи, чрез юрк. Х., оспорва изцяло исковата молба. В представените по делото писмени бележки излага твърдения, че по НАХД № 13432/2020 г. по описа на СРС, НО, 108 състав, ищецът не е представил доказателство за заплатено адвокатско възнаграждение в претендирания размер от 300 лева. На следващо място посочва, че няма никакви доказателства, че ищецът е

претендирал разноси в производството пред СРС, но дори и да е имало такова искане на по-късен етап, то е следвало ищецът да сезира СРС да се произнесе по въпроса с разноските, но не е сторил, поради което счита, че няма основание такова искане да се прави едва в производството по ЗОДОВ. По отношение на неимуществените вреди, процесуалният представител на ответника сочи, че същите са трудно доказуеми, не ставало ясно дали вредите не са настъпили от житейски или професионални проблеми, нито как е определен претендираният размер на обезщетението за тях, поради което е необходимо да се изследва приложението на чл.5 ЗОДОВ. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за недоказаност на исковите претенции.

Съдът изиска и съответно присъедини към доказателствата по настоящото дело НАХД № 13432/2020 г. по описа на СРС, НО, 108^{ми} състав.

Административен съд София - град, като съобрази доводите на страните и доказателствата, приема следното от фактическа страна.

С влязло в сила на 11.11.2020г. решение от 20.10.2020 г. на Софийски районен съд, НО, 108^{ми} състав, по НАХД № 13432/2020г., е отменена Заповед за задържане на лице, рег. № 225зз-1215/02.09.2020 г., издадена от полицейски орган при 01 Районно управление – СДВР. С тази заповед Я. А. А. е бил задържан на 02.09.2020 г. в 23.25 часа от полицейски орган, на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи, по време на масовите протести в района на площад „Народно събрание“, в [населено място]. Освободен е на 03.09.2020 г., 04.50 часа. Задържането е осъществено в помещение на предварителния арест на 01 РУ – СДВР и е продължило малко повече от пет часа.

С определение от 07.01.2021 г. на Софийски районен съд, НО, 108^{ми} състав, по НАХД № 13432/2020 г., Софийски районен съд, оставя без разглеждане молбата на Я. А. А. за допълване на съдебното решение като му се присъдят разноси за адвокатски хонорар и заплатена държавна такса в производството по обжалване на заповедта. Първоинстанционният съд в това определение, за да остави без разглеждане молбата за допълване, е препратил към реда на ЗОДОВ за претендиране на съдебните разноси по обжалване на заповедта. Наред с това е посочил, че видно от договора за правна защита и съдействие, правната помощ е била оказана от адвоката безплатно, поради което е приел, че е видно, че жалбоподателят не е сторил разноси в тази връзка. Няма данни определението да е обжалвано.

С отмяната на Заповед за задържане на лице, рег. № 225зз-1215/02.09.2020 г., за ищеца Я. А. А. е налице първата предпоставка от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – отменен акт на администрацията, като по тази предпоставка не се спори.

Следва въпросът за претърпени вреди от така отменената като незаконосъобразна заповед, като в случая се претендират неимуществени и имуществени вреди, вследствие това задържане. В исковата молба неимуществените вреди са обосновани с: повалянето му на земята и нанесени му при задържането „няколко удара в горната част на главата“; емоционален стрес; реален страх от последваща репресия; ползване на белезници; дискомфорт и неудобства. Тези негативни ефекти, които твърди да е понесъл, ищецът е оценил на сумата от 500 (петстотин) лева, като претендира и законната лихви от датата на предявяване на исковата молба – 02.02.2021 г. до окончателното изплащане на сумата. Претендира и имуществени вреди – 300 лева за

адвокатско възнаграждение по делото на СРС, за осъществена на основание чл. 38, ал. 2, във вр. чл.38, ал.1, т. 2, от Закона за адвокатурата безплатна адвокатска помощ; 10 лева държавна такса по НАХД № 13432/2020 г. на СРС.

За доказване на твърдените неимуществени вреди е разпитана видетелката Н. Я. О., която твърди, че познава ищеца Я. А. - приятели са. Споделя, че е запозната със случая относно неговото задържане на дата 02.09.2020г. и има наблюдение върху това събитие. На този ден са били заедно на протеста пред фонтана на Президентството. В един момент започнало да се мятат бомбички и станало напечено. Тя се стреснала и си тръгнали. Я. тръгнал с нея, за да я изпрати до градинката - отстрани пред Н. театър, където била колата ѝ. Било някъде към 22.00 часа. Тя не е била там, когато са били повалени от полицаи на земята. Разбрала за случилото се от разказа Я. след това. И други хора са били повалени от полицаи на земята на [улица]Неговият приятел е бил ударен в главата, а Я. е бил повален на земята с удар в лицето, по-точно по бузата. За Я. заявява, че много се е стреснал от случилото се. Полицаяте са били изключително груби при слагането на белезниците. Имал проблем с китката на ръката. От репортаж по телевизията видяла какво се случвало, притеснила се, звъняла му, но той не ѝ отговарял. Когато бил в районното, решил да ѝ звъне, за да ѝ каже, че ако стои по-дълго време в районното, няма да успее да отиде на снимки. Твърди, че в този период му е звъняла три-четири пъти, но той е бил с белезници, опрян на полицейски бус и не е могъл да ѝ върне обаяването. Негов приятел ѝ написал, че са били задържани. За Я. казва, че е изпитал страх при задържането, почувствал е болка в китката и лицето. Когато е бил с белезници от страна на полицейските органи е имало обръщение от рода на „какви сте хубавци“. Не е имал проблем с полицията преди този случай. Споделя, че Я. е освободен на следващия ден сутринта, след което е отишъл на снимки. Заявява, че поставянето на белезници, ударът по бузата, казаните реплики, са породили у Я. стрес и страх.

При така установените факти, Административен съд София- град, обосновава следните правни изводи:

Настоящият състав на Административен съд София – град намира така предявените, обективно съединени искове, както следва: за имуществени вреди – за недопустим, а този за неимуществени вреди – за основателен и доказан.

Исковете, с претенция за обезщетяване на вреди, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица се разглеждат по реда на Глава единадесета АПК (чл. 203, ал. 1, ал. 2), а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 от ЗОДОВ постановява, че държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск следва да бъде установено кумулативното наличие на следните предпоставки: административен акт, отменен по надлежния ред като незаконосъобразен (в случая както се посочи по горе е налице предвид отмяната с влязло в сила решение на СРС на Заповед за задържане на лице, рег. № 225зз-1215/02.09.2020 г.); причинена вреда; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилата вреда.

1) Претендираните имуществени вреди в размер на 300 лв. за адвокат в

производството пред СРС по НАХД № 13432/2020 г. и 10 лева заплатена по същото дело държавна такса, не се установиха като подлежащи на обезщетяване в настоящото производство.

Видно от обстоятелствената част и мотивите на определение от 07.01.2021 г. на Софийски районен съд, НО, 108^{ми} състав, по НАХД № 13432/2020 г., Софийски районен съд е счел, че: Редът, по който се е произнесъл по жалбата е ред, близък до този по чл. 61, ал. 3 НПК /жалба срещу мярка за неотклонение „парична гаранция“/ и чл. 345, ал. 1 вр. чл. 270, ал. 4 НПК /разглеждане на жалба от въззивния съд срещу определение за изменение на мярка за неотклонение в по-тежка/. НПК не предвижда възможност за присъждане на разноски, сторени от обвиняем/подсъдим в случай на отмяна/оставяне без уважение на акт, с който са били засегнати негови основни права и свободи – например оставяне без уважение на искане по чл. 64 НПК за вземане на МНО задържане под стража; оправдателна присъда и др. Поради това, всички разноски сторени от него за адвокатски хонорар, държавни такси и други /например за транспорт за явяване по делото/, според СРС следва да се разглеждат, като претърпени имуществени вреди, причинени от държавните правозащитни органи, за които вреди е отговорна държавата, съгласно ЗОДОВ.

В случая обаче настоящата инстанция не е обвързана от тези мотиви относно реда, по който следва да се претендират тези разноски.

По своята правна същност, издадената от органите на МВР заповед за задържане за срок от 24 часа представлява принудителна административна мярка. Нейната законосъобразност подлежи на съдебен контрол, съгласно чл. 72, ал. 4, предл. 1 от ЗМВР. Ето защо производството пред районния съд по оспорване на заповед за задържане е по реда на АПК и в същото е предвидено да се присъждат разноски на страните съгласно разпоредбите на чл.143 от АПК. В случая за ищеца е била налице възможност да оспори определението на СРС относно молбата за разноски по реда на съдебния инстанционен контрол. По аргумент от чл.8, ал.3 от ЗОДОВ е налице друг път за защита и следователно претенцията за присъждане сторени разноски по обжалване на заповед за задържане не подлежи на обезщетяване по реда на ЗОДОВ. Предявеният иск за имуществени вреди, представляващи разноски за обжалване на Заповед за задържане на лице, рег. № 225зз-1215/02.09.2020 г., е недопустим и исковата молба следва да бъде върната в тази ѝ част.

2) Относно иска за неимуществени вреди – 500 лева, причинени от незаконосъобразно задържане в арест на СДВР, за срок от 23.25 часа на 02.09.2020 г., до 04.50 на 03.09.2020 г., въз основа на отменена от съда Заповед за задържане на лице, рег. № 225зз-1215/02.09.2020 г.

Освен отменена като незаконосъобразна заповед за задържане, налице е и предпоставката, претърпени неимуществени вреди от ищеца, вследствие това задържане. С отменената като незаконосъобразна заповед е била ограничена незаконосъобразно личната му свобода и неприкосновеност чрез задържането му за определен период от време, което само по себе си е увреждащо като крайна форма на ограничаване на свободата, основно човешко право, конкретно правото на придвижване и принудителния престой в ареста.

Понесените неблагоприятни последици от това засягане на правото на свобода и сигурност по чл.30, ал.1 КРБ и член 5, § 1, изр.1 ЕКПЧ съставляват сами по себе си неимуществени вреди, подлежащи на репарирание по чл.1, ал.1 ЗОДОВ и член 5, § 5 ЕКПЧ. Самото затваряне в помещение по чл.72, ал.2 ЗМВР часове наред е свързано с

дискомфорт, неудобства и затруднения. При установената фактическа обстановка за претърпяването на неимуществени вреди от незаконното задържане на ищеца не са необходими формални доказателства, тъй като нормално такива се търпят при ограничаване на основни човешки права. Ограничаване на правото на свободно придвижване и принудителния престой в ареста, обичайно води до емоционални страдания за лицата, обект на такива ограничения. В случая обаче са ангажирани и конкретни доказателства, свидетелски показания от които се установява, че по време на задържането на ищеца е бил повален на земята и му е нанесен удар в областта на лицето, след което бил качен в бус и откарани в 01 РУ – СДВР; ищецът бил „видимо уплашен, притеснен“, предвид твърдяното грубо поставяне на белезниците изпитвал болка в китката и всичко това породило у него стрес и страх. Притеснявал се и дали ще успее да отиде на снимки, които му предстояли. Към това се добавя и отправянето на обръщения от полицейските органи, което допълнително засилва емоционалния дискомфорт. Като не намира основания да не кредитира тези показания и твърденията на ищеца, и при липса на насрещно доказване, съдът приема за доказано, че самото задържане на ищеца Я. А. от служители наотвратника (лишаване от право на свободно придвижване) и престоят му в помещение за предварително задържане (арест), са създали у него негативни усещания (притеснение, обида, унижение, битов дискомфорт).

Въз основа на изложеното, съдът приема, че задържането по отменената заповед е причинило на ищеца посочените по-горе неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена негова последица, тъй като именно в резултат на този незаконосъобразен административен акт той ги е претърпяла чрез изживяване на негативните емоции при самото задържане и престоя в ареста.

С оглед гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че са налице предпоставките за основателност на предявения иск за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ–незаконосъобразен акт на орган на държавата, доказано е настъпването на вреди, както и пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилите вреди. Доказаният по основание иск следва да бъде разгледан и относно предявения му размер – 500 лв.

В чл.4 от ЗОДОВ не са установени критерии за определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди. Съгласно §1 от ДР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони. В настоящия случай приложение намира разпоредбата на чл.52 от Закона за задълженията и договорите и обезщетението за неимуществени вреди, че обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Тази преценка включва обективните обстоятелства на случая, както и събраните гласни доказателства, които сочат за сравнително висок интензитет на преживяния от ищеца стрес и болки. Съдът намира, че обезщетение в размер на претендираните 500 лв. е справедливо да обезщети претърпените от ищеца неимуществени вреди.

По отношение размера на законната лихва, тя се претендира от момента на предявяване на исковата молба -01.02.2021г. и следва да се присъди върху уважената част от иска, до окончателното заплащане на обезщетението за неимуществени вреди. Предвид т. 4 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ВКС, законната лихва може да се претендира от датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е отменена Заповед за задържане на лице, рег. № 2253з-1215/02.09.2020 г., т.е., но тъй като претенцията е за

лихви, считано от по – късна дата, а именно – от предявяване на исковата молба – 01.02.2021 г. съдът се съобрази и е основателна от тази по късна дата от допустимата да се претендира.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски.

На основание чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ предвид частичното уважаване на предявените искове, основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски за внесената държавна такса и заплатено адвокатско възнаграждение. Същите следва да бъдат изчислени в размер на общо на 192 лв. съразмерно на уважената част от иска на основание чл. 10, ал. 3, изр. 2 ЗОДОВ (при заплатено от ищцата адвокатско възнаграждение в размер на 300 лв. съобразно приложения договор за правна защита и съдействие и платена държавна такса от 10 лв. от 27.01.2020 г.).

Искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в минимален размер е частично основателно предвид чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ, установяващи дължимост на разноски в полза на ответника съразмерно на отхвърлената част от исковите –искът за имуществени вреди, определен по реда на чл.37 от Закона за правната помощ или 35 лв.

Воден от горните съображения и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2 АПК, чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, Административен съд София - град, 6^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи при МВР да заплати на Я. А. А., ЕГН [ЕГН] обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500 лв. (петстотин лева), причинени му от незаконосъобразна Заповед за задържане на лице, рег. № 2253з-1215/02.09.2020 г., издадена от полицейски орган при 01 РУ – СДВР, ведно със законната лихва, считано от 01.02.2021 г., до окончателното изплащане на обезщетението.

ВРЪЩА исковата молба, в часта ѝ на предявен от Я. А. А., ЕГН [ЕГН], срещу Столична дирекция на вътрешните работи при МВР недопустим за разглеждане по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ иск за имуществени вреди в размер на 310 лева, представляващи възнаграждение за адвокат и заплатена държавна такса по НАХД № 13432/2020 г. на Софийски районен съд.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да възстанови на Я. А. А., ЕГН [ЕГН] разноските за водене на настоящото дело и заплатеното от него възнаграждение за адвокат, в размер на общо 192 лв. (сто деветдесет и два лева).

ОСЪЖДА Я. А. А., ЕГН [ЕГН] да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи – МВР юрисконсултско възнаграждение, съразмерно на отхвърлената част от исковите, в размер на 35 лв. (тридесет и пет лева).

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд на РБ с касационна жалба , в 14 дневен срок от съобщаването, а в частта с характер на определение за връщане на исковата молба относно имуществените вреди - с частна жалба, в 7 дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: